

ÅRSMELDING FOR 2021

Vedtatt av styret 20. april 2022

Agder vitenskapsakademi hadde i året 2021 et medlemstall på 322. Ved innvalget blir disse valgt inn i tre kategorier: Medlemmer fra Agder (totalt 100 plasser) medlemmer fra Norge utenfor Agder (totalt 50 plasser) og medlemmer utenfor Norge (totalt 50 plasser). I 2021 var 96 registrert som bosatt i Agder, 27 var registrert som bosatte i Norge men utenfor Agder, og 42 var registrert som bosatte utenfor Norge. I tillegg var 135 ordinære medlemmer passert 70 år og disse blir da registrert som «uten geografisk gruppetilhørighet», slik at det kan velges inn nye medlemmer i de respektive geografiske gruppene. Dertil hadde Akademiet tolv assosierte medlemmer og tre æresmedlemmer.

LEDELSE, STYRE OG VALGTE VERV

Covid-19 pandemien og smittevernrestriksjoner på forsamlinger har lagt ulike typer av begrensninger på Akadmiets virksomhet i 2021, men Akademiet har likevel klart å avvikle alle sine medlemsmøter og styremøter og også høytidsmøte og årsfest på oppsatt tid, selv om to av medlemsmøtene, vintermøtet og vårmøtet, ble avvirket digitalt.

Etter valget på årsmøtet i 2021 besto styret av professor dr. philos. May-Brith Ohman Nielsen (preses), førsteamanuensis ph.d. Margrethe Wold (visepreses), professor ph.d. Ida Marie Høeg, professor dr. phil. Michael Schulte, professor ph.d. Gudrun Elin Rhode. Vararepresentanter har vært professor Andreas Prince, professor Esben Esther Pirelli Benestad og professor Bjørn Ole Rasch. Professor Anne Ryen ble av årsmøtet i april valgt som akademisekretær for ett år. Den 6. september meldte Ryen til styret at hun ikke hadde anledning til å stå i vervet. Det er årsmøtet som velger akademisekretær. Styret har derfor ikke konstituert en fungerende akademisekretær, og arbeidsoppgavene som tilhører dette vervet har vært delt mellom preses og visepreses fra september 2021.

Valgkomiteens medlemmer, som ble valgt for en treårsperiode på siste årsmøte, har vært førsteamanuensis ph.d Inger Johanne Haaland Knutsen (leder), professor dr. polit. Turid Skarre Aasebø, professor dr. ing. Kjell Gunnar Robbersmyr og professor dr. art Gro-Renée Rambø. Revisor har vært Jan Kløvstad.

Etter statuttene velges styremedlemmer og varamedlemmer for to år, mens akademisekretæren velges for ett år. Valgkomiteens funksjonstid er tre år. Både styremedlemmer og varamedlemmer innkalles til styremøtene.

MØTEVIRKSOMHET OG REPRESENTASJON

Agder Vitenskapsakademi sin virksomhet i 2021 har, i likhet med samfunnet og academia for øvrig, båret sterkt preg av pandemisituasjonen og smittevernrestriksjonene som har fulgt med den. Akademiet har klart å avvikle alle sine oppsatte medlemsmøter og styremøter, inklusive årsfesten, etter planene og som fysiske samlinger. Møtene har vært avviklet etter de til enhver tid gjeldende smittevernrestriksjoner og anbefalinger. Komiteer og andre møter har i stor grad vært avholdt digitalt og representasjonen har vært sterkt begrenset av hensyn til nasjonale restriksjoner og til at de fleste andre akademienes årshøytideligheter ikke kunne avholdes og at de årlige internasjonale prisutdelingene ble avviklet som digitale arrangementer.

I 2021 arrangerte Agder Vitenskapsakademi sine fire faste medlemsmøter, i hhv. mars, april, august og årsfesten i oktober. To møter ble avholdt digitalt, ett på Gimle Gård, i tillegg ble høytidsmøtet og årsfesten den 29. oktober arrangert i «Klubben», Kristiansand. Tema på alle disse møtene fulgte Akademiets nye møteserie *Vitenskapsperspektiver på bærekraftsmålene*. Hvert møte har ett av FNs 17 bærekraftsmål som tema, gjennom at vitenskapsperspektiver på det aktuelle målet blir belyst av fire forskere fra fire ulike fagfelt, som viser hvordan deres forskning bidrar til kunnskap som er relevant for det aktuelle kunnskapsfeltet og bærekraftsmålet. I 2021 ble det således holdt 15 forskningsfaglige foredrag om bærekraftsmålene *God helse og livskvalitet*, *Ansvarlig forbruk og produksjon*, *Livet på Land*, og *Bærekraftige byer*. Sistnevnte var faglig tema på årsfesten. Samlet sett representerer dette en fortsettelse av den betydelige opptrappingen i den vitenskapelige formidlingsvirksomheten innenfor rammene av medlemsmøtene i Agder Vitenskapsakademi som ble igangsatt i 2020, der mange ulike forskere får formidlet sin forskningstradisjon og sine forskningsresultater. Også i 2021 har vi klart å holde Akademiets mål om en større faglig bredde på bidragene, kjønnsbalanse blant bidragsyterne og økt diversitet blant de faglige foredragsholderne. Det ble også holdt fire minnetaler over akademimedlemmer.

Alle foredrag på Akademiets medlemsmøter er åpne for andre tilhørere og har også vært besøkt av ikke-medlemmer. Smittevernrestriksjoner på UiAs lokaler på campus Gimlemoen har gjort at kveldsetene i vårsemesteret ikke har kunnet avholdes, men ble for sommermøtet holdt i lokalene til Naturmuseum og botaniske hage, UiA.

Akademiet valgte i 2021 som i 2020 å ikke avholde møtet med populærvitenskapelige presentasjoner av årets vinnere av Nobelpriser, Holbergprisen og Abelprisen.

Preses, May-Brith Ohman Nielsen, representerte Akademiet på høytidsdagen i Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondheim. De øvrige markeringene der Akademiet

vanligvis er representert, har i 2021 år ikke vært avholdt i sin tradisjonelle form. Noen prisutdelinger har blitt digitale markeringer, andre har vært avlyst eller utsatt.

Det ble avholdt 5 styremøter i Akademiet, to digitalt og tre som fysiske møter.

AKADEMIETS ØKONOMI

Akademiet mottar tilskudd til driften fra Universitetet i Agder, og Sørlandets Kompetansefond har bevilget støtte til prisene. Medlemmene betaler egenandel ved møter og årsfest.

Etter det omfattende arbeidet i 2019 med å avvikle inntakskontoret og kutte kostnader har styret fått utgiftene ned til et minimum og i 2021 har det vært arbeidet med å rasjonalisere ulike sider ved organisasjonens virksomhet. Denne omorganiseringen har også i 2021 spart Akademiet for betydelige utgifter og reddet organisasjonens økonomi. Samtidig, og også på grunn av pensjonering sommeren 2021, har Akademiet ikke hatt fast sekretariatshjelp, og preses, visepreses, andre styremedlemmer og engasjerte medlemmer har påtatt seg mange slike sekretariatsoppgaver på dugnad for å spare Akademiet for utgifter. Akademiet har rasjonalisert flere arbeidsoperasjoner for å gjøre sekretær oppgaver i akademiet mer hensiktsmessige. For å dekke mer av den største utgiftsposten besluttet styret i 2021 å be om en egenandel fra medlemmene for Akademiets årbok. På grunn av forsinket postgang i Covid-nedstegningen, vil disse beløpene komme på regnskapet for 2022.

Styret understreker at Akademiet vil trenge nye inntektskilder de nærmeste årene, og må finne ordninger for å få dette til. Akademiet har i tre år søkt om å få komme inn med en grunnbevilgning på statsbudsjettet og har fått positive signaler fra kunnskapskomiteen på Stortinget i flere komitemerknader, men foreløpig ingen midler, i de forholdsvis ekstraordinære budsjettårene vi har lagt bak oss. Arbeidet med dette fortsetter i 2022.

Som følge av de store innsparingene, redusert aktivitet på grunn av økonomien, og gunstige fondsavkastninger i 2021, viser regnskapet et overskudd i 2021. Men det er viktig å understreke at dette ikke vil kunne være en normalsituasjon og Akademiet er underfinansiert i forhold til det som nå vil være normal drift.

Akademiet har i 2021 brukt vår eksterne revisor fra 2020, Aage Danielsen, til å føre Akademiets regnskap.

PRISVINNERE 2021

Professor Michael Rauhut, Institutt for rytmisk musikk, Universitetet i Agder, ble tildelt Sørlandets Kompetansefonds forskningspris.

PHD, Edvard Liljedahl Sandberg, Sørlandets sykehus, ble tildelt Sørlandets kompetansefonds populærvitenskapelige formidlingspris.

Postdoc, PHD Yusuf Feysara Zakaryia, Inhstitutt for matematikkvitenskap, ble tildelt Agder Vitenskapsakademis pris for yngre forskere.

POZNAN CHAPTER

Akademiet har fra 2009 en avdeling i Poznan i Polen. «Chapteret» ble i 2017 avregistrert i det polske foreningsregisteret, og har fortsatt som en avdeling av AVA under norske bestemmelser. Avdelingen avlegger separat årsrapport som trykkes i årboka.

KOMITEER

Redaksjonskomiteen for årboka for året 2021 bestod av preses May-Brith Ohman Nielsen og Ida Marie Høeg. Olav Breen var billedredaktør. Marit Aamodt Nielsen gjorde et stort arbeid med å lese korrektur på manuskript og bokmanus. Det har dette året vært gjort en del nye redigeringsgrep i årboka. Boka har nå større vekt på faglig innhold, og flere faglige bidragsyttere, og mindre innhold av organisatorisk art. Den har også fått en estetisk og layoutmessig oppgradering. Styret mener årboka nå har funnet en god form både innholdsessig og uttrykksmessig.

Prisjuryenes sammensetning har vært som følger: I humaniora/samfunnsfag: Ingunn Folkestad Breistein, Michael Schulte, Oddvar Holmesland og Ellen Kathrine Nyhus. I realfag/medisin: Frode Gallefoss, Margrethe Wold, Kerry Stephen Seiler og Tor Oskar Sætre.

XRISTOS RESEARCH CENTRE

Xristos Research Centre er en del av det store klosteret Leimonos på øya Lesbos i Egeerhavet, der en gruppe andelseiere tilknyttet UiA har gått sammen om å bygge et forskningssenter. Senteret består av et felles biblioteks-/arbeidsrom og sju studioleiligheter. Agder Vitenskapsakademi er den ene av tre store andelseiere i Xristos, og en av de sju leilighetene står gratis til Akademiets og medlemmenes disposisjon gjennom hele sommersesongen, som er på 24 uker. I den utstrekning Akademiets leilighet på Xristos ikke benyttes av våre egne medlemmer, får medlemmene av Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab i Trondheim og Kungl. Gustav Adolfs Akademien i Uppsala tilbud om å bruke den. Ledig kapasitet utover dette kan benyttes av forskere tilknyttet UiA og andre norske læresteder. I 2021 har Agder Vitenskapsakademis leilighet på Xristos knapt vært benyttet på grunn av reiserestriksjoner i forbindelse med pandemien og smittesituasjonen generelt.

May-Brith Ohman Nielsen, preses

Margrethe Wold, visepreses

Ida Marie Høeg, styremedlem

Michael Schulte, styremedlem

Gudrun Elin Rhode, styremedlem